

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Rosya. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 5. października. Wysokie ministerium nauk mianowało w porozumieniu z wys. ministerium finansów c. k. radcę finansów Leopolda Prachtel komisarzem egzaminacyjnym przy administracyjnym oddziale egzaminów we Lwowie, dla umiejętności austr. ustaw finansowych.

Wiedeń, 6. października. Dnia 7. października 1854 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany LXXXIV. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 249. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 1. października 1854, dotyczące się sprawowania urzędu władz komitatowych w królestwie Kroacyi i Sławonii.

Nr. 250. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 1. października 1854, dotyczące się funkcyonowania czysto politycznych, równie jak mieszanych urzędów okręgowych w królestwie Kroacyi i Sławonii.

Nr. 251. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 1go października 1854, dotyczące się sprawowania urzędu władz obwodowych w Wielkiem księstwie Siedmiogrodziem.

Nr. 252. Rozporządzenie ministrów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości z dnia 1. października 1854, dotyczące się funkcyonowania urzędów okręgowych w Wielkiem księstwie Siedmiogrodziem.

Nr. 253. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 2go października 1854, obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych, z wyjątkiem Pogranicza wojskowego — dla rozwiązywania wątpliwości względem wzajemnej kompetencyi sądów pierwszej instancyi i miejsko-delegowanych sądów okręgowych (pretury miejskie, delegowane sądy miejskie) do wykonywania osobistego i realnego sądownictwa.

Nr. 254. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 2go października 1854, o czasie sprawowania urzędu czystych władz sprawiedliwości pierwszej instancyi i prokuratorji państwa w księstwach Styrii, Kroacyi i Krainy, równie jako o zaprowadzeniu ustaw, zostających w związku z nową organizacją sądów.

Nr. 255. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5go października 1854, — obowiązujące dla całego obwodu państwa, z wyjątkiem wojskowego Pogranicza, którem się na mocy Najwyższego upoważnienia z dnia 4. października 1854, reguluje procedura, jaką należy przedsięwziąć dla uprzedniego zabezpieczenia pretensyi wynagrodzenia szkody, którą potrzeba potrącić z majątku osób, osadzonych za zdradę stanu, rozruch albo powstanie.

Również dzisiaj dnia 7. października 1854, będzie tamże wydany i rozesłany z niewydanych jeszcze kompletnie zeszytów romańsko-niemieckiego podwójnego wydania roku 1850 CXLII. zeszyt dziennika państwa.

Wczoraj dnia 6. października 1854, wydano i rozesłano alfabetyczne repertoryum w halicko-ruskiem narzeczu do halicko-rusko-niemieckiego podwójnego wydania roku 1852 dziennika ustaw państwa.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 8. października. Jego c. k. apostolska Mość raczył pozwolić najlaskawiej właścicielowi dóbr w Galicyi, hrab. Wilhelmowi Siemińskiemu, nosić nadany mu krzyż honorowy orderu Johanitów. (W. Z.)

(Wykaz stanu austryackiego banku narodowego z d. 3. paźdz. 1854.)

Aktywa.

Według statutów banku wybita moneta konwencyjna złr. kr.
i sztaby srebrne 44,431.692 46³/₄

Eskomptowane efekta przypadłe między	złr.	kr.		
5 i 92 dniami	53,210.259	38 ³ / ₄		
Detto w Pradze 2,269.785 zr.	8 k.			
Detto w Bernie 1,499.003 zr.	5 k.			
Detto w Peszcie 2,989.441 zr.	2 k.			
2,079.264r. 25k.)				
Detto w Tryeście } 5,079.264 zr. 25k.				
3,000.000)				
Detto we Lwowie 578.752 zr.	43 k.			
Detto w Lincu 598.491 zr.	54 k.			
Detto w Ołomuńcu 499.854 zr.	27 k.			
Detto w Opawie 299.843 zr.	18 k.	13,814.436	2	67,024.695 40 ³ / ₄

Zaliczki na deponowane według statutów krajowe papiery państwa, spłacalne najdalej w 90 dniach	33,107.200	kr.		
Detto w filialnych zakładach pożyczkowych	3,945.200	—		
Detto na wpłaty rat pożyczki loteryjnej z roku 1854	3,679.907	30		
Detto na wpłaty rat wielkiej 5 procentowej pożyczki z roku 1854	20,000.000	—		
Detto dla niektórych gmin miejskich	480.000	—		

Fundowany dług państwa na wykupienie pieniędzy papierowych w w. w., a mianowicie:				
a) po 4 ^o /o od sta uprocentowany	31,907.141	2 ¹ / ₄		
b) nieuprocentowany	32,247.239	1 ¹ / ₄	64,154.380	2 ² / ₄

Konwencyą z 23. lutego 1852 ściągnięty po 2 ^o /o uprocentowany dług, któremu saliny eraryalne za hypotekę służą	55,000.000	—		
Dług zaręczenia administracyi państwa za wykupione dotychczas obligacy państwa	134,684.943	—		
Razem	189,684.943	—		

Z tego potrąciwszy: Wpłynione od 5. września do narodowego banku na rachunek państwa kwoty	13,806.682	24 ¹ / ₄		
Pozostaje	175,878.260	35 ³ / ₄		

a) Pożyczka dla Węgier po 2 od sta	} Od państwa	500.000	—
b) Dla wsparcia ubogich profesjonistów bez procentu		gwarantowana	769.800

Stan funduszu rezerwy w papierach państwa	10,361.893	50		
Stan funduszu pensyi w papierach państwa i akcyach bankowych	970.444	45		
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów	2,695.235	92 ¹ / ₄		
	427,998.710	20 ¹ / ₄		

Pasywa.

Obieg banknotów za wykupione dotychczas papierowe pieniądze państwa 134,684.943r.	} 342,416.876	—
Obieg banknotów za inne sprawy 207,731.933 „		—
Fundusz rezerwowowy	10,361.588	17 ³ / ₄
Fundusz pensyi	966.624	30 ² / ₄
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się wymieniać asygnaty, następnie saldi bieżących rachunków	6,807.621	32
Fundusz bankowy, założony przez 50,621 akcyi, do pierwiastkowej wkładki po 600 złr. za akcyę	30,372.600	—
Wpłaty na akcyę nowej emisyi	37,073.400	—
Suma	427,998.710	20 ¹ / ₄

(Urzędnikom i adwokatom wolno udzielać nauk jurydycznych.)

Medyolan, 29go września. „Gazetta di Milano“ zawiera w urzędowej części ogłoszenie opatrzone w nieobecności Jego Excelencyi Namiestnika podpisem c. k. radcy ministeryalnego pana Lackenbacher, mocą którego znowu upoważnieni są do prywatnego udzielania nauk jurydycznych adwokaci i urzędnicy przy zachowaniu istniejących w tym względzie norm. (Abbl. W. Z.)

Ameryka.

(Pocztą amerykańską. — Traktat wojenny z Kanadą. — W Meksyku utarczki z powstańcami. — Cesarz Solouque waruje twierdze.)

Nowy-York, 16. września. Zawinał tu paropływ „Europa“ i przywiózł tę wiadomość, że rząd Stanów zjednoczonych ogłosił urzędowo spełnioną ratyfikację traktatów wzajemności z Kanadą.

Według doniesień z *Meksyku* z 3. września odniósł rząd niektóre korzyści wojenne nad powstańcami. Schwytano kilku oficerów Alvaręza i rozstrzelano. Pod Wiktoryą miała zajść bitwa trzydniowa; powstańcy niedoznali wprawdzie wielkiej straty, mimo to jednak cofnęli się po bitwie, gdy przeciwnie wojska rządowe utraciły 400 poległych. Również i San Luis przyłączyło się do powstania.

Journal de Havre zawiera następującą wiadomość: Według doniesień z Port au Prince z 18go, nadesłanych nam na Nowy-York, przysposabia się Cesarz w Hayti do silnej obrony. Naprawiają kasztele, a dla większego bezpieczeństwa wywieziono w góry znaczną część amunicji znajdującej się tam od czasu ustąpienia prezydenta Boyer'a. Powodem do tych kroków ostrożności była pogłoska, jakoby rząd Stanów zjednoczonych zamierzał uznać niezawisłość zachodniej części wyspy i wziąć ją pod swoją protekcję. (W. Z.)

Hiszpania.

(Gubernator Malagi przywraca spokój. — Margrabia Molins usprawiedliwia się. — Doniesienia z Kuby.)

Madryt, 30. września. Dzięki sprężystym środkom gubernatora Malagi, O'Donnella, przywrócono już spokój w Casaraboneli. Powstańcy opanowali byli dobra księcia Montellano i rozdzielili je pomiędzy siebie. Po krótkiej walce rozbrojono ich i oddano wręce sprawiedliwości.

Były minister marynarki margrabia de Molins udał się do terazniejszego ministra tego departamentu, pana Allende Salazar, z prośbą, ażeby kazał podciągnąć pod ścisłe śledztwo wszystkie jego czynności w ciągu urzędowania i zbił tym sposobem wszelkie przeciw niemu rozszerzone oszczerstwa.

Wiadomości z Kuby sięgają do 2. września. Na wyspie panował spokój, ale obawiano się, by rewolucya w Hiszpanii niezatamowała zupełnie komunikacji handlowej. Jenerał Pezuela chciał odplynąć przed przybyciem nowego kapitana jeneralnego, ale ponieważ zastępca jego pan Cavalette, zachorował, a władze tamtejsze usilnie go prosiły, ażeby odwleknął nieco swój odjazd, odstąpił w końcu od swego zamiaru. (A. B. W. Z.)

Anglia.

(Dozwolono dawać urlopy wojsku.)

Londyn, 4. października. Ministerjum wojny dało wszystkim dowodzącym oficerom w Anglii i Szkocji z wyjątkiem komendantów w okręgach wojskowych, upoważnienie dawać urlop oficerom, podoficerom i szeregowym od 1. listopada aż do 10. marca, jeżeli tego żądają. Jednak musi przynajmniej jeden oficer sztabowy, połowa kapitanów i połowa niższych oficerów pozostać w służbie i żaden oficer nie może bez poprzedniego pozwolenia udawać się w podróż za granicę. Z szeregowych może tylko dziesięciu z jednej kompanii naraz otrzymać urlop. Równocześnie wydało ministerjum wojny rozkaz do wszystkich oficerów przy rekrutacji, tudzież do wszystkich komendantów rezerwy armii ekspedycyjnej na wyspach jońskich, w Malcie i Gibraltarze, ażeby przyspieszyli rekrutację dla skompletowania szeregów armii ekspedycyjnej przerzedzonej chorobą i stratami. (Zeit.)

(Pocztą Londyńską. — Nowe przesyłki wojska do Oryentu. — Korpus rezerwowy w Archangelu. — Jeńcy rosyjscy przeprowadzeni do Milbay.)

Londyn, 4. października. Słychać, że w krótkim czasie odplynie znów do Oryentu pięć pułków piechoty (każdy po 1000 ludzi) i dwa pułki kawalerji. — Parowa szalupa „Phönix“ (kapitan Inglefield) powróciła w poniedziałek wieczór z swej wycieczki polarnej do Woolwichu. — „Hannibal“ będzie jutro gotów do odplynięcia. — Według opowiadania kapitana jakiegoś okrętu holenderskiego, który goceleta angielska spotkała na otwartym morzu, stał w Archangelu i okolicy w czasie odplynięcia jego z zatoki tamtejszej korpus rezerwowy w sile 24.000 ludzi, odprawiał codzienne musztry i miał w krótkim czasie wyruszyć ku południowi.

Do Sheerness nadszedł rozkaz, ażeby jeńców rosyjskich przeniesiono ztamtąd do więzienia Milbay w Devonport. (W. Z.)

Francya.

(Okręt Austerlitz mało był uszkodzony.)

Paryż, 3. października. Z raportu wiceadmirała Parseval z Kielu z 30go z. m. do ministra marynarki przytacza Monitor następujący ustęp:

„Mam zaszczyt przesłać Waszej Excelencji okrętem „Reine Hortense“ sprawozdanie o wypadku, który prawie przez dwie godziny kazał mi wątpić o ocaleniu okrętu „Austerlitz“. Okręt ten, któremu na pomoc wysłałem paropływ „Darren“, zastałem w Kielu prawie wcale nieuszkodzony. Pisany pod wpływem przerażenia pierwszy raport komendanta o mniemanych uszkodzeniach maszyny i samego okrętu był bardzo zatrważający, ale szczęściem pokazało się później, że obawa ta opierała się po największej części na wrażeniu chwilowym. Teraz mogę z prawdziwą przyjemnością donieść Waszej Excelencji, że okręt niezaciąga wcale wody, a maszyna po kilkudniowej,

nawet mimo słoty skutecznie na morzu reparacji, jest już znowu w ruchu. (A. B. W. Z.)

(Kompanie lądownicze majtków. — Otwarcie Jubileuszu.)

Wiedeń, 8. października. Według tulońskiego dziennika *Sentinelle* zajmują się w Tulonie utworzeniem tak zwanych „kompanii lądowania“ z majtków wyćwiczonych dobrze w robieniu broni, którzy mają być zaopatrzeni sztucami bardzo znacznej doniosłości, i służyć ku obronie wybrzeżów i na pokładzie okrętów w czasie lądowania.

Przyzwolony od Ojca Świętego jubileusz rozpoczął się już w czterech diecezjach, w innych ma być otworzony w ciągu miesięcy października i listopada. Francya liczy w ogóle 81 diecezji oprócz Algieru i kolonii. (W. Z.)

(W Cherbourgu statki płytkie budują.)

Paryż, 4. października. W Cherbourgu budują teraz pływającą baterję o szesnastu pięćdziesięcio-funtowych działach, przeznaczoną na przyszłą wiosnę przeciw nadmorskim fortecom rosyjskim w odnodze fińskiej. Statki są całkiem płytkie i o maszynie śrubowej. Cholera zabrała dotychczas w całej Francji 96.715 ofiar.

(W planie jest oprowadzić Paryż koleją żelazną. — Budują statki kanonierskie w nowym rodzaju. — Ogłoszenie blokady morza Białego.)

Paryż, 29. września. Plan wybudowania w około Paryża takzwanej strategicznej kolei żelaznej w rejonie 60 do 80 kilometrów, jest teraz przedmiotem pilnych studyów. Kolej ta połączyłaby z sobą skróconą drogą całą sieć kolei żelaznej i wszystkie zakłady i fabryki wewnątrz kraju.

W arsenalach nadmorskich budują teraz szalupy kanonierskie, które lubo mają otrzymać działa ciężkiego kalibru, idą tylko na dwa metry głęboko w wodę, a przeto mogą całkiem blisko do nieprzyjacielskich fortec podpływać. Zewnątrz będą pokryte grubymi żelaznymi płytami, do których rozbicia potrzeba 17 w to samo miejsce uderzających kul działowych, jak się okazało z próby wykonanej w St. Vincennes.

Moniteur ogłosił następującą notyfikację względem blokady rosyjskich portów na Białym morzu: Niniejszem czyni się wiadomo, że z dniem 12. sierpnia b. r. ogłoszono w stan blokady dostateczną siłą połączonych francusko-angielskich flot wszystkie porty i zatoki od przylądka Swiatoj Nos, pod 39 stopień 47 minutami długości i 68. stopniem 10 minutami północnej szerokości aż do przylądka Kammin pod 43. stopniem 32 minutami długości i 68. stopniem 39 minutami 12 sekundami północnej szerokości, najszczególniej porty Archangiela i Onegi.

Prócz tego czyni się wiadomo, że do każdego okrętu, któryby chciał przekroczyć nakazaną blokadę, będą zastosowane wszystkie środki, oparte na prawie narodów i właściwych traktatach między Jęgo ces. Mością i różnemi neutralnemi mocarstwami.

Holandya.

(Rząd zamierza pomnożyć siły zbrojne w Indjach. — Projekt do ustawy względem odpowiedzialności ministrów.)

Haga, 3. października. Według etatu marynarki zamierza rząd powiększyć siłę morską w Indjach wschodnich. — Nowy projekt ustawy względem odpowiedzialności ministrów różni się od dawniejszego także w tem, że reguluje oprócz karnej także i finansową odpowiedzialność ministrów, zaś o odpowiedzialności parlamentarnej niema mowy w tej ustawie. Pod względem karnej odpowiedzialności podpada karze: kontrasygnowanie uchwał królewskich, które naruszają konstytucję, albo ustawy państwa lub kolonii; wykonywanie uchwał królewskich, które niesą należycie kontrasygnowane; wydawanie rozporządzeń lub rozkazów naruszających konstytucję lub ustawy państwa albo kolonii; rozmyślne zaniechanie wykonywania przepisów konstytucji lub ustaw, nakoniec dłuższe zaniebdywanie tego wykonywania. Oskarzenie ministra przysłuza tak królowi jak i drugiej izbie. Prowadzenie procesu należy do wysokiej rady. Ze względu na traktowanie wniosku oskarżenia w drugiej izbie przepisano liczne formalności. Prawną karą w pomienionych czterech pierwszych wypadkach jest wygnanie na trzy do dziesięciu lat, albo więzienie od trzech miesięcy aż do trzech lat; w ostatnim wypadku wygnanie od 1—3 lat albo więzienie od 1—6 miesięcy z utratą godności i tytułów i prawa do pensji. Pod względem odpowiedzialności finansowej można ministra procesować w drodze sądowej, ażeby wynagrodził sumy, które wydał przekraczając granice swego etatu departamentowego, jeżeli państwo z tego nieodniosło żadnej korzyści, jeżeli wydatek nie był konieczny, albo jeżeli później nie został przyzwolony. W obrębie swego budżetu nie jest żaden minister obowiązany do wynagrodzenia szkody za przekroczenie ustawy rachunkowej; wyjąwszy jeżeliby się dopuścił rzeczywistego przeniwierstwa. Procedura jest w przestępstwach finansowych ta sama co w wypadkach karnych. (Zeit.)

Włochy.

(Finanse polepszają się. — Ojciec św. zwiedza szpitale.)

Rzym, 29. września. Ściągnięte już po większej części z obiegów pieniądze papierowe, i znikną wkrótce zupełnie. Jego Świątobliwość, ażeby termin przyspieszyć, nakazał już zaciągnąć pożyczkę w domu Rotschylda w kwocie 20 milionów franków. — Ojciec święty zwiedzał kilkakrotnie szpitale choleryczne. Stan zdrowia polepsza się. (Abbl. W. Z.)

Niemce.

(Bawarski sejm zwołany; Wirtemberski czyni przygotowania.)

Mnichów, 3. paźdź. Jego Mość Król raczył zwołać sejm krajowy na dzień 16. b. m.

Sztutgarda, 2. paźdź. Dziennik „Würt. Staatsanz.“ donosi z niezawodnego źródła, że stany krajowe zbiorą się w połowie miesiąca listopada, gdyż do tego czasu, jak się rząd spodziewa, przygotuje komisya stanowa tyle prac wstępnych, że załatwienie ich będzie wymagało nieprzerwanej czynności zgromadzonych stanów. Jednym z najważniejszych projektów, które rząd przedłożył wydziałowi stanowemu, jest wniosek względem rozmaitych zmian ustawy administracyi gminnej, mianowicie w tym duchu, ażeby posiadłości nastęrczyć większy udział w administracyi gmin krajowych. Dla osiągnięcia tego celu potrzeba naturalnie zmienić także ustawę o wyborach gminnych, a wspomniany projekt rządowy modyfikuje ją w ten sposób, że na przyszłość nie będą już wybory odbywać się tak jak dawniej podług liczby głów i przez tajne głosowanie, lecz we trzech klasach i zapomocą jawnego wotowania, a mianowicie tak, że jedną trzecią część radców gminy i członków wydziału będzie wybierać trzecia część najwyżej opodatkowanych z pośród siebie, drugą trzecią część średnio opodatkowanych także z pośród siebie, a trzecią część nakoniec reszta obywateli.

(Aresztacye w Moguncyi.)

Moguncya, 4. paźdź. Wczoraj przyaresztowała tu policya kilka młodych ludzi po największej części robotników. Jak słyhać mają to być członkowie jakiegoś socjalistyczno-komunistycznego stowarzyszenia w Ameryce. (Abld. W. Z.)

Dania.

(Rada państwa została zamkniętą.)

Kopenhaga, 2. października. Według doniesienia dziennika „B. T.“ uchwaliła przedwczoraj rada państwa przedłożyć Jego królewskiej Mości podanie, ażeby radzie państwa nadano decydującą władzę względem budżetu i rachunkowości państwa. W tem podaniu wyrażone jest oraz życzenie, ażeby ściślej oznaczona została granica między ogólnymi sprawami państwa a szczególnymi sprawami pojedynczych części kraju. Tę uchwałę przyjęło większością 15 głosów przeciw trzem. Dwaj członkowie rady państwa, prezydent hr. A. W. Moltke i radzca stanu Ussing, którzy dla słabości nie mogli być na posiedzeniu, kazali oświadczyć do protokołu, że przystępują do większości, przeczo uchwała przyjęta została większością 17 głosów przeciw trzem. — Ten sam dziennik donosi, że rada państwa już otrzymała najwyższy reskrypt, mocą którego posiedzenia jej dziś mają być zamknięte. (Abb. W. Z.)

Rosya.

(Rozlokowanie wojsk w Polsce na leże zimowe.)

Wiedeń, 7. października. *Preus. Ceresp.* pisze: Prywatne doniesienia z Polski potwierdzają, że rozpisane w ostatnich czasach liwerunki zapowiadają bliskie przybycie znacznych mas wojska. Jak powtórnie donoszą, wkroczą w przeciągu 14 dni 2 dywizye grenadyerów i 7ma dywizya lekkiej kawaleryi do okolicy królestwa między Włocławskiem i Wieluniem. W ogóle będą w królestwie polskiem rozłożone następujące wojska: W Końskiem i okolicy stanie pułk huzarów Wielkiego księcia Konstantego Mikołajewicza, w Sieradziu i okolicy pułk huzarów, w Kutnie i okolicy pułk ułanów, w Leczycach i okolicy także pułk ułanów, każdy pułk liczący 1300 koni i 8 szwadronów. Do Koła, miasteczka w powiecie konińskim, przybędą 2 baterye konnej artyleryi, razem 800 koni, a do Brześcia kujawskiego i okolicy, do Włocławka i okolicy, do Kalisza i okolicy, i do Wielunia i okolicy po jednym pułku piechoty. Sztab dywizyi stanie w Kaliszu. Podług półurzędowych doniesień niema rząd cesarski przy tej dyslokacyi żadnego innego zamiaru, jak tylko usunąć te wojska z okolicy Warszawy, gdzie dotąd były skoncentrowane i porozkładać je na leże zimowe. Pierwsza dywizya grenadyerów pozostanie w okolicy Warszawy. (Abb. W. Z.)

Księstwa Naddunajskie.

Z Gałaczem donoszą dziennikowi *Satellit* pod dniem 21go września, że każdej nocy podjeżdża tam po 2, 6 lub 12 kozaków na zwiady, którzy potem z największym pośpiechem powracają do Reni, by zdawać sprawę z swych wycieczek. Do Ibraiowa wkroczyło na dniu 17. z. m. około 2. godziny z południa 800 ludzi tureckiej konnicy, ułani i huzary pod dowództwem Achmeda Baszy. Wkroczenie to odbyło się bez wszelkiej parady i w cichości przeszło wojsko przez miasto, zatrzymało się na zapełnionym ludnością placu obok gmachu kwarantany, i rozbiło tam zaraz potem swój obóz. (Abld. W. Z.)

Grecya.

(Francuzi przeprowadzają wojska do Aten i Patissci. — Redaktor Aeonu pod strażą.)

Ateny, 29. września. *Gazeta tryest.* donosi o przeniesieniu angielsko-francuskiego korpusu okupacyjnego do Aten i Patissyi co następuje: „Wojska angielsko-francuskie przyjdą tedy w istocie do Aten i do Patissyi. Przed trzema dniami oznajmiła policya właścicielom domów, ażeby z dniem 8. przyszłego miesiąca przygotowali domy swoje dla umieszczenia Anglików i Francuzów. Wczoraj zaś ogłoszono im, że wojska te jutro już przybędą i że zatem potrzeba dziś wieczór jeszcze wypróżnić wszystkie domy przeznaczone dla gości. Wczoraj padał deszcz przez cały dzień i całą noc, a dziś o

świecie zaczęto się wyprowadzać. Francuzi zajmą sławną z piękno-go położenia Patissyę, gdzie familie ateńskie przepędzają lato, jako też ostateczną linię miasta od ujścia ulicy Pyraeus aż do domu Damiana naprzeciw koszar artyleryi. Anglicy zaś połać domów naprzeciw świątyni Jowisza. Dziś mianował rząd komisye, która ma zawierać kontrakty z właścicielami domów, jak słyhać na przeciąg jednego roku. Czysze będzie wypłacać rząd grecki i odciągać tę sumę od półrocznych rat pożyczki Rothszylda.

Redaktor dziennika *Aeon* zostaje jeszcze pod ścisłą strażą w Pireju; familii pozwolono odwiedzać go raz w tygodniu w obecności oficera straży, zresztą niewolno nikomu go widywać.

(A. B. W. Z.)

Turcya.

(Firman Porty względem poskromienia Baszi-Bozuków. — Niechęć pospółstwa przeciw Anglikom w Jeruzolimie.)

Monitor zawiera firman Porty wysokiej z 17. września, wydany do gubernatorów i wyższych urzędników prowincyi położonych na południowych stokach Bałkanu, tudzież do jenerała dywizyi, Selima Baszy, wysłanemu w osobnej misyi do tych prowincyi. — Pomieniony firman jest tej treści, ażeby zdrożnościom Baszi-Bozuków silnie zapobiegano, i czuwano wszędzie z największą gorliwością nad utrzymaniem prawnych przepisów. Zdrożnych Baszi-Bozuków nazwano w tym firmanie „wojskiem nieregularnem, nieoświeconem i żołnierstwem bez żadnego rozeznania i rozwagi“; występki ich wystawiono na słuszną hanbę; obojętność a zresztą i nadużycie władzy urzędowej ze strony pewnych urzędników uznano za najbliższy powód do utworzenia się niebezpiecznych band zbójcekich; urzędnicy ci jako i wszyscy inni, którzy dopuścili się takich zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby i własności, mają niebawem popaść jaknajsurowszym karom. Misję tę poruczono Selimowi Baszy, rozkazom którego mają być wszyscy urzędnicy posłuszni i jemu we wszystkim pomócni.

Pismo z Jeruzolimy z 11. września (w pruskiej koresp.) zawiera następującą wiadomość o wypadku szczególnego rodzaju, który wydarzył się ostatniego dnia minionego właśnie kurban-bajramu: „Od dawniejszego już czasu sztydził nieraz mahometanie tutejsi z dotychczasowej nieczyanności swych sprzymierzonych, a jeden z nowo-nawróconych i zostający pod protekcyą angielską miał podstuchać w pewnej kawiarni rozmowę dwóch artylerzystów tureckich tej treści, że przed upływem uroczystości wypadaloby zrobić Anglikom koniecznie zbytka jakiego. Jak wiadomo, leży kościół protestancki na górze Syonie, właśnie na miejscu dawnego Hippiku i naprzeciw cytadeli tureckiej. Z murów tej cytadeli strzelają zwykle z dział na znak radości podczas uroczystości tureckich sześćkrotnie na dzień, to jest przy każdej modlitwie. Podczas ostatnich wystrzałów działowych wleciała tlejąca przybitka z szmat oknem do kościoła, zgruchotała ramy u okien i omal że nie zapaliła organów. Inna żuów przybitka, którą dla lepszego umocowania gwoździem przewleczono, wpadła również oknem do zabudowania konsulatu angielskiego obok kościoła, lecz oprócz zgruchotania ram u okna niewyrządziła żadnej innej szkody. Wypadek ten świadczy widocznie o złościwości lecz oraz i o niechęci pospółstwa tureckiego do obcych mieszkających się w sprawie państwa ottomańskiego. Urzędnicy i oficerowie oburzyli się wszakże tym postępkiem, a winowajców uwięziono nawet jeszcze przed wnieśieniem skargi w tej mierze przez konsula angielskiego p. Finna. Był to zbytek, do którego sami tylko prości żołnierze należeli. Arabowie tutejsi nienależeli bynajmniej do tej demonstracyi, zwłaszcza że dla rządu tureckiego obojętni niewyszczególniają go w niczem przed rządami obcemi. (Abb. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 9. paźdź. „*Monitor*“ zawiera dekret, którym rozporządzenia względem przywozu żywności przedłużono po dzień 31go lipca.

Gdańsk, 8. paźdź. Okręt „Bulldog“ przybył tutaj. Opuścił flotę śrubową d. 3. w Nargan. Floty udają się do Baro i Ledsund, by mieć lepsze miejsce do zarzucenia kotwicy. Na morzu bałtyckiem sroży się straszna burza. Nic nowego. (Abld. W. Z.)

Turyń, 7. paźdź. Projekt sprzedaży księstwa Monako uważają za zniweczony dla oporu, jakiego doznał z różnych stron. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 11. października. Dziś płacono na naszym targu za korzec pszenicy 29r.45k.; żyta 24r.5k.; jęczmienia 18r.15k.; owsa 16r.10k.; hreczki 18r.35k.; grochu 28r.30k.; — cetnar siana kosztował 2r.20k.; okłotów 1r.52¹/₂k.; — sag drzewa bukowego sprzedawano po 30r., sosnowego po 24r.22¹/₂k. i korzec kartofli po 8r.15k. w. w. Ceny drobiazgowej sprzedaży, mianowicie mąki, krup, masta, toju i wódki bez odmiany.

(Targ Olomuniecki na woly.)

Olomuniec, 4. października. Na dzisiejszym targu było 953 sztuk wołów, a mianowicie przypędzili: Haskel Ingwer ze Stryja 65 sztuk, Berl Immerglück z Żydaczowa 206, Josel Westreich z Wolcza 31, M. Löw z Limanowa 38, Nüssen Dücker z Żurawna 45, Jankel Roth z Lutowska 61, M. Reiter z Raussnitz 28, Mendel Wo-

lowski z Żydaczowa 119, A. Zwickler z Limanowa 22, Samuel Muschel z Osieka 37, Leib Daum ze Złotnik 31, Itzig Zitrin, z Mielca 22, a w mniejszych partyach 248.

W drodze sprzedali, mianowicie w Boberku: Salomon Berl z Lutowska 80 sztuk, a w mniejszych partyach 113, w Lipniku: Leib Amster z Czerniowiec 180, Samuel Kriss 150, M. Allerhand 142, Kuna Wiser 42, ostatni trzej z Żurawna, Matiegka z Rozdołu 100, pod Ołomuńcem „auf der Spitz“ 123 sztuk.

Na targu Wiedeńskim było mało bydła, a za cetrnar płacono 21—23 złr. m. k. — Na przyszły tydzień spodziewają się z Galicyi blisko 2000 sztuk wołów.

Kurs lwowski.

Dnia 11. października.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	27	5	30
Dukat cesarski " "	5	31	5	34
Półimperyał zł. rosyjski " "	9	29	9	32
Rubel srebrny rosyjski " "	1	50	1	51
Talar pruski " "	1	45	1	47
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	19	1	20
Galicyjskie listy zastawne za 100 zr. " "	85	15	85	40
Galicyjskie Obligacje indem. " "	74	20	74	50

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 11. października 1854.

		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.		—	—
Przedano " " 100 po " "		—	—
Dawano " " za 100 " "		—	—
Żądano " " za 100 " "		—	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 9. paźdz. o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 97¹/₄. — Augsburg 117¹/₂. — Frankfurt 117 W. — Hamburg 86¹/₂. — Liwurna — Londyn 11.251. — Medyolan 115¹/₂. — Paryż 137 1. Obligacje długu państwa 5⁰/₁₀ 85⁵/₁₆ — 85³/₈. Detto S. B. 5⁰/₁₀ 94¹/₂ — 95. Detto 4¹/₂ 74³/₈ — 74⁵/₈. Detto 4⁰/₁₀ 65³/₈ — 65¹/₂. Detto z r. 1850 z wypłatą 4⁰/₁₀ 90¹/₂ — 91. Detto z r. 1852 4⁰/₁₀ 88¹/₂ — 89. Detto 3⁰/₁₀ 51 — 51¹/₄. Detto 2¹/₂ 42 — 42¹/₄. Detto 1⁰/₁₀ 17¹/₄ — 17¹/₂. Obl. indem. Niż. Austr. 5⁰/₁₀ 81¹/₂ — 82. Detto krajów kor. 5⁰/₁₀ 75 — 78. Pożyczka z r. 1834 223³/₄ — 224. Detto z r. 1839 134¹/₄ — 134³/₈. Detto z 1854 97⁹/₁₆ — 97⁵/₈. Oblig. bank. 2¹/₂ 57¹/₂ — 58. Obl. lom. wen. peżyc. r. 1850 5⁰/₁₀ 92 — 92¹/₂. Akc. bank. z ujmą 1248 — 1250. Detto bez ujmę 1044 — 1046. Akcy bankowe now. wydania 1005 — 1006. Akcy banku eskomp. 93¹/₂ — 93³/₄. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 177³/₈ — 177¹/₂. Wiéd.-Rabskie 89¹/₂ — 90. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej 257 — 259. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 17 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynburgsko - Neuszadzkiej 63¹/₂ — 64. Detto żeglugi parowej 546 — 548. Detto 11. wydania — Detto 12. wydania 540 — 542. Detto Lloyd'a 563 — 565. Detto młyna parowego wiedeń. 128 — 129. Renty Como 14¹/₈ — 14³/₈. Esterhazego losy na 40 złr. 85¹/₄ — 85¹/₂. Windischgrätz'a losy 29¹/₄ — 29¹/₂. Waldsteina losy 29 — 29¹/₄. Keglevicha losy 10¹/₄ — 10¹/₂. Cesarzkich ważnych dukatów Agio 22¹/₂ — 22³/₈.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 9. października o pół do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów szeptowanych agio 22¹/₂. Ces. dukatów obrączkowych agio 22. Ros. imperyały 9.30. Srebra agio 18³/₄ gotówka.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 11. października.

Obligacje długu państwa 5⁰/₁₀ 85⁷/₁₆; 4¹/₂ 90 —; 4⁰/₁₀ —; 4⁰/₁₀ z r. 1850 —; wylowowane 3⁰/₁₀ —; 2¹/₂ 90 —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 134⁷/₈. Wiéd. miejsko bank. — Akcy bank. 1251. Akcy kolei półn. 1773³/₄. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 548. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiédniu —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomp. 500 złr. 467¹/₂ złr. Amsterdam l. 2. m. 97. Augsburg 118¹/₃ l. 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 116⁵/₈ l. 2. m. Hamburg 86¹/₂ l. 2. m. Liwurna — l. 2. m. Londyn 11.25.

3. l. m. Medyolan — l. Marsylia 137. Paryż 137¹/₈. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. 22³/₄. Pożyczka z r. 1851 5⁰/₁₀ lit. A. — lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indem. —. Pożyczka z roku 1854 97⁵/₈.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 11. października.

Książę Poninski Kalixt, z Czerwonogrodu. — Hr. Borkowski Alexander, z Wiédnia. — Hr. Stadnicki Leo, z Nadyb. — Hr. Łoś Włodzimierz, z Dołżanki. — Hr. Badeni Władysław, z Surochowa. — PP. Gross Piotr, ze Sambora. — Morawski Konstanty, z Podhorzec. — Stankiewicz Szczepan, z Podlisk. — Szawłowski Ludwik, z Sędziszowa. — Komarnicki Bolesław, z Podhorzec. — Rodkiewicz Józef, z Krzywego. — Niezabitowski Włodzimierz, z Koropusza. — Runge Jan, z Dmytrowiec. — Kęszycki Teodor, z Wiédnia.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 11. października.

Hr. Czacki Alexander, do Przemysła. — Hr. Török, c. k. major, do Przemysła. — Hr. Dzieduszycki Kazimierz, do Niestuchowa. — PP. Biliński Unufry, do Chocina. — Zbrozek Antoni, do Wierzbiaża. — v. Molinari, c. k. generał-major, do Bartatowa. — v. Lilienborn, c. k. generał-major, do Przemysła. — Janiszewski Wojciech, do Rzeszowa. — Jordan Teofil, do Nowegosioła. — Szczepański Józef, do Danileza.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 11. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	28 3 4	+ 1°	+ 8°	półn.-wsch. 0	pogoda
2 god. pop.	28 2 9	+ 8°	+ 1°	wschodni 0	"
10 god. wie.	28 2 3	+ 5°		połud.-wsch. 0	pochmurno

T E A T R.

Dziś: Komed. niem. „Elias Regenwurm.“

W piątek: dnia 13. października 1854

„H a m l e t.“

Tragedya w 5 aktach Shakespeara z niemieckiego (podług poprawy Schroedera.)

O s o b y :

- Kładysz, król Danii JP. Smochowski.
- Gertruda, jego żona JPani Grochowska.
- Hamlet, jego syn JP. Kaliciński.
- Oldenholm, kanclerz JP. Linkowski.
- Ofelia) JP. Chelchowska.
- Laertes) jego dzieci JP. Wilkoszewski.
- Gustav, przyjaciel Hamleta JP. Szturm.
- Rosenkrane, Dworzanin JP. Woźniakowski.
- Aktor w roli księcia JP. Hennig.
- Aktorka w roli księżny JPanna Targowska.
- Aktor w roli Lucyana JP. Lauvernay.
- Ulryk JP. Mikulski.
- Duch JP. Rejmers.

Program części muzycznej:

1. Na otwarcie widowiska, Uwertura z dramatu: „Sierota i Morderca,“ muzyka p. Seyfried.
2. Po akcie pierwszym, Uwertura z opery: „Wychowawcy,“ muzyka p. Lindpaitner.
3. Po akcie drugim, Andante z symfonii Haydena.
4. Po akcie trzecim, Menuet p. Reich.
5. Po akcie czwartym, Allegro p. Veit.

W sobotę: Na korzyść JP. Jana Kohler Opera niem.: „Lucrezia Borgia.“

K R O N I K A.

Wczorajszy „Krzyżek Złoty“ nie zwał tyle co „Monte-Christo“ gości na teatr; lecz zato zgromadzenie składało się z rzetelniejszych wielbicieli kunsztu a zabawa przypadła prawdziwie do myśli, bo gra panny Kasprzyckiej w roli Kasi siostry Maurycego Pitois jednogłośnie otrzymała pochwały i po scenie wezwanie publiczne odebrać osobiście podziękowanie całego zgromadzenia. Piękność przedstawienia poparł w męskich rolach szczególnie p. Wilkoszewski w roli brata Kasi, i utwierdził w publiczności życzliwość, jaką zachowuje dla niego.

(Znakomitości literackie we Francyi). Na nic, pisze pewien dziennik angielski, nie wpłynęły ostatnie rewolucye francuskie tak szkodliwie, jak na literaturę. Najslawniejsi pisarze bieżącego wieku popadli w zaklęcia polityczne, które ich zmusiły cofnąć się z widowni swej czynności. Wiktor Hugo żyje proskrybowany na jednej z wysp Kanalu; Lamartine prawie zapomniany. W Paryżu można się jeszcze czasem spotkać z pochyłym pół-murzym, którego włosy straciły naturalny kolor — jestto Alexander Dumas. Ten ulubiony powieściopisarz mieszkał dotychczas u swojej córki w Maison d' Or na bulwarach, ale niedawno najął mały dom przy ulicy d'Amsterdam. Pewnego wieczora spostrzegłem na bulwarach sparaliżowanego starca, który ledwie był w stanie wlec nogi za sobą; powiedziano mi, że to jeniálny krytyk Gustave Planche. — Alfred de Vigny, autor dzieła „Cinqmars“ chodź jeszcze żywo i bywa regularnie na posiedzeniach akademii francuskiej; jego długie loki dodają mu powagi, ale już, niestety, posiwiały. Emile Deschamps usunął się do Wersalu, gdzie jak Candide uprawia swój ogród, zaś Saint-Beuve wszedł w umowę z dziennikiem „Moniteur universel“ i pisuje nudne artykuły czytane tylko na

provincyi. Również i bibliografil Jakob (Paul Lacroix) należy do zapomnianych, niemniej i brat jego, który niegdyś słynął z swych dramatów i powieści. Z Koryfeuszów literatury francuskiej są jeszcze Guizot, Villemain, Augustin Thierry i Viktor Cousin mniej więcej czynni, ale zbliżają się do kresu swej kolei i niepozostawiają następców.

— W Bordeaux umarł temi dniami najmłodszy syn sławnego murzyna Toussaints-Louverture Mówią, że pozostawił ciekawe notatki biograficzne o swoim ojcu. Zmarły pobierał od rządu znaczną pensję, która jednak razem z innymi dochodami niewystarczała na liczne jałmużny, jakie udzielał; przytem był-to mąż światły i uczony.

— Ogłoszony przez rząd belgijski przegląd administracyi prowincyi belgijskich na rok 1953 (Exposé de la situation administrative) zawiera wszystko, co tylko we względzie administracyjnym zasługuje na uwagę. Jest w nim wykazana najprzód organizacya każdej prowincyi: a) organizacya administracyi prowincyalnej z radą prowincyalną, komisji nieustającej, jej skład, obrady i sprawy, b) organizacya administracyi komunalnej, mianowicie rad komunalnych, burmistrzów, ławników i innych urzędników publicznych. Następnie zawiera doniesienie ostatnie finansów, rozkład podatków, stosunki wyznań religijnych, higienę, policyę, roboty publiczne, środki komunikacyjne, agronomię, przemysł, handel, sprawiedliwość i zakłady więzienia, stan wojska i ubóstwa, równie jak kunszt i umiejętność. Cała osnowa jest podzielona na 9 tomów według dzwienięciu prowincyi Belgii, objaśniona tabelarycznymi wykazami, zestawieniem, budżetem, a prócz tego spisami osnowy według oddziału i porządkiem alfabetycznym jest ułatwiony przystęp do przynależnych urzędów publicznych.